

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Imago Primi Saecvli Societatis Iesv

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1640

Capvt Vndecimvm. Crudeliter vexata Societas à barbaris in Orbe nouo, ac
primò in Indiâ Orientali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97844](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97844)

CAPVT VNDECIMVM.

*Crudeliter vexata Societas à barbaris in Orbe nouo,
ac primò in Indiâ Orientali.*

Sic exercitam inter Catholicos hæreticosque Societatem, quid mirum si grauiora in Orbe nouo inter barbaros excepere certamina? Per vastissima incognitaque maria, ad vltimos & inaccessos mundi fines, coram Gentibus & Regibus Iesv nomen vt portaret, experiri quoque debuit, quanta oporteret pro nomine isto pati. Egressa certe Europæ finibus, quò remotiores adiiit plagas, eò acerbiora sensit perferenda, crescente cum terrarum spatiis ex æquo agendi patiendique necessitate. Hic illam in virtutis suæ theatrum ingressam diceres. hic ferro flammæque in eam sæuitum, hic certatum vtriusque totis viribus, donec fessâ crudelitate victrix toties patientia triumphauit.

*Inter Eth-
nicos durè
exercita
Societas.*

Noui ego generosam posteritatem: nec illam conspectus Sociorum sanguis, nec suppliciorum terrebit immanitas. inuitamenta hæc potius & præmia erunt, quæ ad Indos pelliciant. hac spe æstuabit illis animus, angustis Europæ limitibus inclusus: hac spe ardebunt superare Oceanum, & longæ tædiæ nauigationis. tot Heroum, maiorum, inquam, nostrorum, hæc spes & merces fuit. è terris illis tum recens detectis, pro auro & gemmis, retulere speciosa vulnera, & pulcherrimam mortem per atrocissima supplicia. Ea nunc quasi in breui tabellâ exhibere est animus. non igitur, vt hæcenus fecimus, Collegiorum in Orbe nouo sediumque nostrarum narrabimus agitationes atque discrimina, sed illustrium de Societate virorum violentas cædes barbaræ immanitatis: spectaturi in extremo illo mundi teatro, tamquam scenâ variante, alios in cruce, alios in scrobe, sub lictoris manu ferroque alios, alios in flammâ, suum singulos actum nobilissimo fine, hoc est generosâ morte, claudentes.

Quæ primis nostrorum laboribus exulta est ad Orientem India, prima quoque nostrorum sanguine est imbuta. Xauerij votum quoties id fuit! sed Antonio Criminali ea reseruata erat diuinitus gloria, vt tot Heroum dux & antesignanus prodiret. ponere illum spectandos se offerunt viginti amplius commilitones, diuerso tempore in eadem Goanæ & Malabaricæ ditionis orâ: quos inter Rudolphus Aquaiua & Alphonfus Paciecus, clarissimi stemmatis ambo, si in tanto virtutis splendore lux aliqua stemmati relicta est. Criminalis gente Italus, nobili genere apud Parmenses, ab Ignatio missus in Indiam, sustinendis oræ Piscariæ & Parauanæ Ecclesiæ curis atque calamitatibus, Xauerio successerat, parem vnus animum ferens tanto & initio & labori. Satis ad æstimandam viri virtutem, successisse Xauerio: eam vineam excoluit summâ fide, labore improbo & sudore, tandemque rigauit & sanguine. Res sic habet.

*Primus de
Societate
à barbaris
crucidatur
Antonius
Criminalis
Ribaden. in
Vitâ B. Igna-
tij l. 3. c. 20.
Maff. Hist.
Indic. l. 14.
Hilarion de
Costa Hi-
stor. Cathol.
Thom. Bo-
zius lib. 7.
figno 27.*

Anno Christiano M. D. XLIX. defecerat Lusitanos nitratus puluis. hæc egestas cognita vicinis barbaris animos ad audendum fecit. Vrgebat

Criminalis Præfectum arcis, vt misso oratore pacem peteret: quod ille cum fastu dedignatus, in naues se cum suis recipit, & inuitat Patrem. Sed Neophytorum commiseratio retinebat: quos ille misericors dum nauibus imponere laborat, præoccupatus ab hoste submouet paulisper gregem, atque ipse Pastor vultu & gradu constans pectus aduersum offert, in vtrumque paratus, seu fortiter cadere pro suis, seu pacem exorare. Sed erat precibus implacabilis barbarorum furor. ergo in genua procumbens, sublatis in cælum oculis manibusque, Deo se victimam offert. Hoc situ virum, reuerita credo, prima acies, transit sine noxâ, itemque media; sed postremam conflabant Saraceni, capitales nominini Christiano hostes: eorum vnus hastam per costas in pectus precantis adigit. Quo vulnere prostratum spoliare vestibus festinabant, cum ille magnanimus vltro sibi Religiosam tunicam detrahit, quin & interulam suâ iam purpurâ pretiosam offert, nudus CHRISTO similitior moriturus. tum, vt poterat, in pedes se erigit, ac versus templum ægè gressum molitur, positurus animam ante aram illam, in quâ, incruentâ Filij hostiâ, toties antè litauerat aeterno Patri. Verùm alium audiens aduentare sicarium, ne more fugientis occumberet inhonesto vulnere, aduersum percussori pectus obiecit, & lanceam irruentis excepit. colapso præciditur caput, quod insanâ vociferatione barbari pro victoria trophæo in delubrum inferentes, idolo suo Tricanduro fixere anathêma, hoc vno fati superque causam necis testati, odium Religionis. Quantum hic vir à tam beato funere! quem etiam viuentem Xauerius Sanctum nominabat.

*Interfici-
tur Rudol-
phus A-
quauina
cum qua-
tuor So-
ciis.*

*Thom. Bo-
zjus lib. 7.
figno 27.
Hilari-
on de Costa
Hist. Cathol.*

Fusus Antonij cruor, multorum sanguinem inflammavit. ingens omnibus iniectus ardor: nec pauci summam votorum retulere; quorum aliquos produco spectandos; non temporum ordine, sed locorum. Rudolphus Aquauina, Ducis Atriensis filius, exoratâ parentis veniâ in Societatem admissus, longâ aliquot annorum prece Indiam impetrauit. ibi magno Mogori Patres aliquot petenti, ipse potissimum datus, triennio vixit in Regiâ; ac subditorum plurimis CHRISTO adiunctis, cum in Rege ipso, plus quàm CHRISTI lex patitur vxorio, frustra laboraret, petita obtentâque missione reuertit Goam. Mox Collegio Margano Rector datus est, annexis ad curam, quorquor Salfetide insulâ sedes habebat Societas. Consilio subinde inter domesticos Patres into de iuuandis in Fide incolis, placuit inspicere loca defigendis crucibus templisque excitandis opportuna. Rudolphus ipse Rector cum Sacerdotibus tribus, Alphonso Pacieco, Petro Berno, Antonio Francisco, & non Sacerdote Francisco Aragnâ, post Missarum Sacra proficiscuntur. in comitatu erant Lusitani duo, plures indigenarum, & agebant iter nullâ suspitione periculi. Notauit pulcherrimam vindictæ occasionem impostor quidam veneficus; & repente excitatis vndique barbaris, venisse aiebat tempus vlciscendi iniurias Deorum fanis & simulacris toties illatas ab Sacerdotibus nouis, qui nunc etiam circumspicerent loca struendo templo & crucibus imponendis, cum aternâ ignominiâ præsentique interitu Pagodum. Animauit facile sanguinarios hæc oratio. Patrum cædes decernitur: vias omnes obsident: prædam

dam in dispositos circumquaque casses sponte venturam præstolantur. Et iam Patribus subolebat machinatio: quare non vltra pergendum rati, iter suum relegebant, cum ad pagum Coculinum sese vndique circumuentos vident. Lusitanus sclopos expediebat: prohibere nostri, monentes non defensionis hoc tempus esse, sed mortis CHRISTI causâ fortiter oppetendæ. Paciecus barbaros sermone gentis lenire aggressus, vehementius irritauit. Primus in Aquaiuiam impetus fuit. amputatis tibiis in genua prouolutum, nudantemque colla, geminato acinacis ictu percussere. mox & in humeros impactum ferrum, & pectus telo penetratum. tot vulneribus occubuit ætatis anno trigesimo tertio: quâ ipsâ erat ætate Paciecus, nec genere illi nec virtute minor. Hoc actore Philippus Rex mandauerat Proregi, ne quod Pagodibus fanum totâ Salsotide restitui pateretur. vbi letale vulnus in pectore perferens, decussatis in crucem brachiis, calum suspiciens, recepto in guttur telo, comitatus est Aquaiuiam. ambo non sine altiore prouidentia, pari nobilitate, paribus meritis, paribus vitæ & Religionis annis, ex militante Societate in triumphantem pari leto abiere.

Exosus erat præ ceteris Petrus Bernus, quia paulò antè gentis deos suis oppugnarat manibus, pedibusque protriuerat; auctor etiam matæ vaccæ, quam suum numen (Ægyptiorum Isidem huc transisse crederes) indigenæ colebant. hinc dirissimè per horrenda vulnera trucidatus est, neque cadaveri insana crudelitas pepercit. Sui ipse leti vates fuisse creditus, cum frequens diceret, Coculinos haudquaquam seriò Christianos fore, nisi Christianum sanguinem, & suum ipsius quidem, (ita dictabat animus) bibissent. Triginta ætatis annos numerabat Bernus; totidem Antonius Franciscus, voto dudum Martyr; solitus, quoties sacrificabat, ardentè precibus lacrymisque fundendi sanguinis beneficium à Deo postulare. At Franciscus Aragna, extinctis ceteris, adhuc spirans repertus, inter barbarorum manus cum ingenti clamore in fanum asportatur, vbi circum idolum semel iterumque raptatus, & honorem habere iussus, tanto animi robore detestatus est, vt, furore impiorum accenso, horrendam sagittarum pluuiam in se prouocarit, quibus toto corpore confixus, alter Sebastianus apparuit. Acta res est Idibus Iulijs anno M. D. LXXXIII. quam insigni poemate noster Bencius exornauit.

Possè hîc ego Alphonsi à Castro, Nunnij Riberæ, Aloysij Mendez, Pauli de Valle, Francisci Lopez, Petri Mascarenæ, Georgij Fernandez, Gomesij Dameraltij, Vincentij Aluari, possè aliorum gloriosam in eadem Orientis Indiâ catastrophæ spectandam dare, postulareque tam clarorum id pugilum dignitas, nisi instituta breuitas videret, moneretque vt in Iaponiam, Xauerianæ secuti cursum industriæ, aliquando transferamus pedem.

*Variorum
præterea
interfecto-
rum nomi-
na.*